

פסחים סג

משה שווערד

1. ספר דבר שמואל

ולא הספיק לומר למולין עד שנגמרה שחיטה בערלים.
ולשיטת הרמב"ם בפט"ו ממעב"ק היא דבהקדש אין מועיל
חזרה תוכ"ד איירי גם כאן אף תוכ"ד אך לדעת החוס' בחמורה
(כ"כ:) בתוד"ה לא, דאפי' בהקדש תוכ"ד יכול לחזור בו, לריך
לבעמיד דכאן איירי לאחר כדי דיבור, ואם היה מספיק לומר
למולין קודם שנגמרה שחיטה היה כבר אף לאחר כדי דיבור דהוי
מקלף ערלה.

2. רמב"ם יד החזקה הלכות מעשה הקרבנות פרק טו

(א) האומר ולדה של זו עולה והיא שלמים דבריו קיימים היא שלמים וולדה עולה אם לכך נתכוון דבריו קיימים
ואם אחר שגמר בלבו והוציא בשפתיו שתהיה שלמים חזר בו ואמר וולדה עולה אע"פ שחזר בו בתוך כדי
דבור הרי ולדה שלמים שאין חזרה בהקדש ואפילו בתוך כדי דבור:

3. רדב"ז [שם]

לי דאמרין בסוף נדרים (פז.) תוך כדי
דבור כדבור דמי חוץ ממגדף ועובד
ע"ז ומקדש ומגרש ואילו מקדיש * [לא]
קאמר. וי"ל דאמר ר' יוחנן (ערוגין כז.)
אין למדין מן הכללות ואפילו במקום
שנאמר בו חוץ, ועמא [מוס' מנחות
סא:] דקיי"ל אמירה לגבוה כמסירה
להדיוט. אי"נ משום חומרת הקדש, וכן

כתב הר"ן דעמא דהני ד' משום חומרתן לא עשו תוך כדי דיבור
כדיבור. וכן הממיר תוך כדי דיבור לאו כדי דבור דמי נמלא ילאו מן
הכלל ששה דברים וא"כ אין למדין מן הכללות, אי"נ התם בסוף נדרים
בהקדש לא מיירי. עדיין לריך תלמוד מנח לן:

4. רש"י מסכת פסחים דף סג עמוד א

לא בעינן פיו ולבו שוין - והלך אחר פיו, ואיכא כולה ערלה, ואף על פי שלא היה בלבו אלא למקצתה.

5. שערים מצויינים בהלכה

(נט: ד"ה הפסח). ועי' בתפא"י במס' כריתות
(בועז פ"א ד"ה ואולם). שרש"י סותר את
עצמו, דבמס' קידושין (מב: ד"ה לחייב)
משמע דאמחשבה בלבד מחייב בפיגול.

6. ספר דבר שמואל

ודעת רש"י כאן צדי"כ והכח וכו' כל מחשבה דקדושים מוליא צפיו
כוא, וזה סותר למש"כ רש"י בקדושין (מ"א:): צדי"כ שכן
דפגול כגו במחשבה גרידא ורש"ל שם מחק זה, וכבר עמד בסחירת
דברי רש"י בתפארת ישראל כריתות פ"א אות כ"א ד"ה אולם. וכ"כ
דעת הרמב"ם בפ"ג פסוקים ה"א, וראיית החוס' דחה בשיטתו
צ"מ (דף מ"ג ע"ג) בשם תוס' משאנן וז"ל: והכח דמולין וערלים

7. תוספות מסכת פסחים דף סג עמוד א

רבי מאיר סבר לא בעינן פיו ולבן שוין - מכאן מדקדק ר"י דהא דקרי בכל דוכתי פיגול פסול מחשבה לאו
דוקא דאינו פיגול עד שיוציא בשפתיו דאי במחשבה תליא מילתא בשלא הספיק לומר למולים אמאי פסול
לר' מאיר הלא גמר בלבו נמי לומר למולים.

8. תוספות מסכת פסחים דף סג עמוד א

המתכוין לומר תרומה כו' - אפילו אי דברים שבלב לא הוו דברים גבי ההוא דזבין לניכס' אדעתא למיסק לארץ
ישראל ובעידנא דזבין לא אמר (קדושין דף מט:): התם אינו טועה בדיבורו אבל הכא דברים שבלב הם ומה
שהוציא בשפתיו אינו כלום לפי שטעה בדיבורו.

9. ספר דבר שמואל

תוד"ה המתכוין וכו' לפי שטעה בדיבורו. ולריך ציחור
כשהוליא צפיו לערלים ולא הספיק לומר למולין עד שנגמרה
שחיטה בערלים כדי לא טעה בדיבורו שהרי ר"ה לומר ערלים נימא
דנכח"ג דכוי דברים שבלב, ונ"ל שגם זה מיקרי טעה כיון דלפי
דיבורו גפסל הקרבן ולפי מחשבתו שר"ה לומר שניהם, יוכשר הקרבן
ממלא דמה שאמר לערלים בלבד כוי טעות דמחשבתו סותר למה שאמר
צפיו ומיקרי חין פיו ולבו שוין וכ"כ באחיזתו שם אות ו'.

10. רש"י מסכת פסחים דף סג עמוד א

משנה. השוחט את הפסח על החמץ עובר בלא תעשה - דלא תשחט על חמץ וגו'.

11. צ"ח מסכת פסחים דף סג עמוד א

רש"י בד"ה השוחט וכו', דלא תשחט על חמץ. מקרא הוא בפרשת כי תשא [שמות ל"ד, כ"ה], ואמנם כבר
קדם לאו זה בפרשת משפטים [שם כ"ג, י"ח] לא תזבח על וגו', והניח רש"י המוקדם והביא המאוחר,
ואף שגם בגמרא לקמן [ע"ב] קאמר מי כתיב לא תשחט על חמץ לא תשחט על חמץ כתיב, וחזינן שגם התלמוד
הביא הך דכי תשא, אמנם שם טעמו בצדו דדריש מיניה אחד מבני חבורה מדכתיב גביה ולא ילין הנך דקיימי
בלא ילין, וזה שייך בקרא דכי תשא דכתיב ולא ילין לבקר זבח חג הפסח וקאי גם על הבשר, עיין לעיל דף נ"ט
ע"ב בתוס' ד"ה ולא עולת חול וכו', אבל בקרא דמשפטים כתיב ולא ילין חלב, וא"כ לא נרמזו בני חבורה שם
רק כהן המקטיר, אבל כאן במשנתנו דלא נזכר עדיין מבני חבורה קשה למה הביא רש"י קרא דכי תשא. ועיינתי
בפירוש המשנה להרמב"ם וזה לשונו, מה שאמר הש"י לא תשחט על חמץ דם זבחי ולא ילין לבוקר זבח
חג הפסח, חכמים אומרים כי אמרו זבחי רוצה בו קרבן וזה פסח, עכ"ל רבינו הגדול. וא"כ זהו ג"כ טעמו
של רש"י דבקרא דמשפטים לא נזכר פסח כלל, ועיין לעיל בחידושינו בפ"ק דף ה' ע"א [ד"ה לא]...

12. ספר דבר שמואל

כתב הרמב"ם פ"א ק"פ ה"ב השוחט את הפסח בזמנו וכיח לו
כזית חמץ נרשחו לוקה, ואף דאין זה חלוי באכילה כתב
המניח מלוח פ"ט שזכו הלכה למשה מסיני דשיעורו בכזית ככל
קשיעורים וכתב עוד שם דנחלי זית הו"ל ח"ש דאסור מה"ט, וצ"ספר
שי למלך סי' ל"ב אות ג' בעיר דגדר ח"ש הוא רק באיסור עלמו
ומשא"כ בלאו דלא תשחט. שהאיסור הוא שחיטת הפסח כשיש לו
חמץ אין לה שייכות לח"ש אי אסור מה"ט או מדרבנן דכל דליכא
כזית ל"ב שוחט על החמץ ואין עובר כלל, וראה מ"ש להלן ע"כ צמוד"י
או, צ"ס סכמ"ל.

13. שפת אמת מסכת פסחים דף סג עמוד א

במשנה השוחט את הפסח על החמץ כו' ברמב"ם כ' כזית חמץ וצ"ע מנ"ל דשיעורו בכזית נהי דאין אכילה
פחות מכזית אבל לענין לא תשחט על חמץ מנלן וצ"ל דהיא בכלל השבתת חמץ דשיעורו בכזית כדפליגי ב"ש
וב"ה בריש ביצה ע"ש דמקשינן ביעור לאכילה וס"ל לרמב"ם דשחיטה על החמץ בכלל השבתת שאור היא והכי משמע בסוגיא דפ"ק
דמכילתין דיליף רבא השבתת חמץ מחצות מלא תשחט ע"ש, ובוה י"ל מה שהקשה הפ"י בביצה (ז ב) לשיטת התוס' דאין לוקין אלאו דב"י א"כ למאי נ"מ פליגי ב"ש
וב"ה הא חצי שיעור אסור מה"ט ולמ"ש א"ש דנ"מ ללקות בשוחט על כזית חמץ כנ"ל [אכן בירושלמי כאן נסתפק בשוחט על החמץ אחר מי אתה מהלך אחר אכילתו
או אחר ביעורו ע"ש, עכ"פ מבואר כדברי הרמב"ם דלכ"ה שיעורו בכזית] ולכאורה לפ"ז קשיא על מ"ש הרמב"ם דשוחט את הפסח
על חמץ לוקה הא כ' הרמב"ם (בה' חגיגה) בנכנס למקדש בלא קרבן דאינו לוקה משום דאין האיסור הכניסה רק מה שלא הביא קרבן ובוה ליכא מעשה
וא"כ ה"נ אין האיסור השחיטה רק מצד שאינו מבער החמץ, ובוה קשה נמי בלאו דלא תשבת מלח דכ' הרמב"ם (פ"ה מה'
אסוה"מ) דהמקריב בלי מלח לוקה הא אין האיסור ההקרבה רק מניעת המלח וצריכין לחלק דדוקא ברא" דאיכא תשלומין לקרבן חשוב ל"י אין בו מעשה אבל
היכא דאחר מעשה העבירה אין לו תקנה שפיר חשוב השחיטה וההקרבה מעשה איסור כנ"ל:

14. הערות הגרי"ש אלישיב מסכת פסחים דף סג עמוד א

"ולוקה", רמב"ם, ואף שאין מעשה בזה שיש לו חמץ מ"מ השחיטה הוה מעשה ואף לשיטות שיוצא
בזה ידי חובת פסח מ"מ הוה מעשה לעבירה ג"כ. והנה שנינו: "הראייה האמורה בתורה שנראה פניו בעזרה
וכו' ומי שבא לעזרה ביום א' ולא הביא עולה לא דיו שלא עשה מצות עשה אלא עובר על ל"ת שנאמר ולא יראו
פני ריקם ואינו לוקה על לאו זה שהרי לא עשה מעשה" עכ"ל הרמב"ם פ"א מהל' חגיגה ה"א וצ"ב למה שם לא
הוי מעשה הראייה בלא קרבן לאו שיש בו מעשה כמו כאן השחיטה על חמץ ומתמצים דשם אינו מחויב מיד
כשבא לעזרה להביא הקרבן אלא יכול להביאו אח"כ נמצא שעדיין לא עבר כלום בכניסתו לעזרה שעדיין היה
יכול להשלים ורק כשעבר הזמן אז עובר, וזה אין בו מעשה. ומשא"כ בק"פ מיד כששוחט על חמץ עובר בלאו
זה, והשחיטה הוה מעשה. ואפשר עוד לתרץ דבראייה אין הכניסה לעזרה עצם המצוה אלא השהייה שם, כיצד
היה מקודם לעלות השחר בעזרה ושהה אח"כ הרי ג"כ קיים המצוה א"כ אין הראייה כלל מעשה שהמצוה רק
להיות שם ולא להכנס דוקא.

15. ספר אור חדש

דף ס"ג משנה השוחט את הפסח על החמץ עובר בל"ט, וכתב
מסרמ"ז בספרו קול הרמ"ז אמאי לא קתני חייב יע"ש ואולי
י"ל מבוטל דלאו ז"ל כוס ס"ס כמ"ס הגאון בש"ת פני יהושע
ויחבאר דבריו לקמן בגמ' וסיינו דיל' דזו ביטל חמאו בלבו דמסני.
ואין לוקין עליו מש"ס לא קתני חייב ואע"ג דמשכחת לה דלקי כגון
שקט חמץ אחר ז"ל דלא מלי לבטל. מ"מ פסיק והוי עובר בל"ט
אף במשנה חמאו. וזוה יש ליישב מה דסיק ר"ש בלשון ואמר

16. ספר דבר שמואל

השוחט את הפסח על החמץ עובר בל"ת. והקשה הפרמ"ג בפתיחה כוללת להי' פסח ח"א פ"א אות ד' דאמאי לוקה שוחט על החמץ שמה ביטלו|ותירץ דכיון שהוא מקבל עליו התראה תו אין יכול להנצל ולומר שזיטל או הפקירו, אך קשה כשיש לאחד מצני חצורה חמץ אמאי לוקה [פי' דשמה זיטל את החמץ וזכה שהשוחט מקבל עליו התראה זה אינה כוכחה שהאחד מצני החצורה לא זיטל] ותירץ דמיירי שאומר להשוחט שיש לו חמץ שלא זיטלו וזה שוחט עליו דהוחזק בעד אחד לוקה עיי' רמזים הי' שגגות פ"ח ועדיין ל"ע אח"ד, וכונתו שגם כאלו אנו דנים מתחילה אם מותר לו לשחוט הפסח וכיון שנפסק הדין דאסור לו לשחוט שוב אמרינן שאם שחט לוקה ולפי"ז ל"ל דאיירי שהיה לו חמץ בשוגג דל"כ הו"ל רשע דאינו נאמן בחרות ע"א, והשאג"א צ"ח ע"ז הוכיח מזה דחמץ שקיבל עליו אחריות אין מועיל זיטול והא דלוקה איירי בחמץ שקצ"א עיי"ש בצורך והקשה ע"ז צנונג וי"ט סוס"י כ"ד בהג"ה דצשעת שחיטה שמתחייב מלקות אם אז יגנז ויאבד ויהיה פעור מתשלומים

ובפשיטות אפ"ל דאיירי שראינו שקנה חמץ לאחר חלות דאינו צרעתו לזבלו |ומה שהקשה ע"ז בשאג"א שם דלר"ש דס"ל דחמץ מותר בהנאה צ"ח יש לחוש שהפקירו, עיי"ש, נראה דמאחר שאנו רואים שמשלם עבור החמץ מבי"ת נאמר שמפקירו ואע"פ צופטני עסקינן שיאבד מעותיו בכדי:

17. שערים מצויינים בהלכה

משנה השוחט את הפסח על החמץ עובר בל"ת. בגליון הגרע"א ציין למש"כ בשאגת אריה, ובשו"ת פני יהושע, והדיון שם אי מהני ביטול החמץ שלא יעבור על לא תשחט, כמו דמהני על בל יראה, דאי נימא דמהני, א"כ יכול לומר ביטלתי את החמץ קודם זמן איסורו, והשאג"א (סי' עז) העיר, ממשנה מפורשת לעיל (מט.) ההולך לשחוט את הפסח כו', אם אינו יכול לחזור יבטל החמץ, הרי מזה דמהני ביטול. וכ"כ המאירי דמהני ביטול. ועיי"ש שהקשה הא קי"ל התראת ספק, שיכול לומר שביטלו בלבן, ומחדש שם דודאי יש חמץ שלא מועיל לו ביטול, והיינו חמץ שקיבל עליו אחריות.

18. תוספות מסכת פסחים דף סג עמוד א

השוחט פסח על החמץ עובר בלא תעשה - אומר ריב"א דהפסח כשר דהא לא שנה עליו הכתוב לעכב ובתוספתא דמכילתין (פ"ד) תניא בהדיא השוחט את הפסח על החמץ ב"ד עובר בלא תעשה והפסח עצמו כשר ויוצא בו ידי חובתו בפסח.

19. ספר דבר שמואל

תודיה השוחט וכו' דהא לא שנה עליו הכתוב לעכב.
 ✓ בתוס' בתמורה (ד'): כד"כ קנא, הקשו לרצח דס"ל כל מילתא דלמא רחמנא לא תעביד אי עביד לא מהני איכ שוחט את הפסח על החמץ. לפסול וי"ל דבירושלמי יש קרא להכשיר עכ"ל, ומוכח מהירושלמי דאי לאו קרא. כו"ל דהפסח פסול אפי"ג דלא שנה עליו הכתוב לעכב ומתעבס דאי עביד לא מהני, ומזה הוכיח בבית הלוי ח"א סי' ל' אות כ'. דלא כנחיה"מ דסו"ר ר"ח שאס לא יחוקן באיסור לא אמרין לא מהני, ועוד אפ"ל דס"ד לפסול משום כל

20. ספר זבח תודה

ר"ש אומר וכו' ושלאלשמו פטור. עיין פירש"י משום דהיא שחיטה שאינה ראויה ועיין בחולין דף פ"ה נשאר התוספות בקושיא על רש"י דלמה לא יליף ר"ש קדשים מקדשים כישחיטי חוץ דהייבה התורה על השחיטה אף שאינה ראויה ולולי פירש"י היה אפשר לומר דטעם ר"ש הוא משום דביון דקרבן פסול הוא שנישחט שלא לשמו אין בו משום לא תשחט על חמץ דלא קרוי דם זבחי ועיין בירושלמי בברייתא בתני דבי חזקיה ובקרבן עדה שם ול"גו אפשר לומר דגם לת"ק פטור בשישחטו שרא לשמו ומאי דזכור זה בדברי ר"ש משום דרצה לסיים את שיטתו דבמועד חייב שלא לשמו ופטור לשמו להכי נקט דבע"פ הוא להיפוך וצ"ע :

21. רש"י מסכת פסחים דף סג עמוד א

עד שיהא החמץ לשוחט כו' - ואף על גב דכתיב על חמץ סתמא, אם היה חמץ לאחד שאינו מבני החבורה, ואפילו ישנו עמו בעזרה, ואלו השוחטין פסחיהן רואין אותו והתרו בהן - אין עוברין, כדמפרש לקמיה, מדכתיב לא תשחט ולא ילין כל שישנו בהלנה - ישנו בשחיטה, ואם יש לאחד מהן - כולן עוברין.

22. ספר דבר שמואל

רש"י ד"ה עד וכו' כולן עוברים. פי' כל בני החבורה, וקשה כ"י רק בשוחט הוזהר ואף שהשוחט שוחט של כל בני החבורה מ"מ נפקין חיסור השחיטה אין שניה לדבר עבירה, ולי"ע. (מח"א).

23. הערות הגרי"ש אלישיב מסכת פסחים דף סג עמוד ב

או לאחד מבני חבורה. הנה נאמרו בזה ג' שיטות. [1] שיטת רש"י לעיל עמ' א' בד"ה עד, דאם יש לאחד מהם חמץ - כולם עוברים, והיינו משום דהא הפסח צריך שחיטה וחשיב כאילו דחייל השחיטה של השוחט על כולם, ודאיהו עביד שליחותיהו, ואף דלכא"ה הא אין של"ע, אבל הרי בעצם השחיטה ליכא עבירה.

וע"ז הו"ל שליח לשחיטת הק"פ, ומשום דבמקרה זה איכא חמץ לא בטלה השליחות, (ואכן לכולם הוי לאו שא"ב מעשה ולא לקי). [2] ועוד שיטה בראשונים דהשוטט עובר ואף אם החמץ אינו שלו אלא של חד מן החבורה, [3] ועוד שיטה (וכ"כ ברמב"ם) דהשוטט עובר בלאו ורק אם החמץ שלו. (ועי' מל"מ).

24. שערים מצויינים בהלכה

והתוס' (ד"ה או לאחד) כתבו, דבעל החמץ אינו חייב, דהוא לאו שאין בו מעשה, שהוא לא עשה מעשה. וצריך לומר דמש"כ רש"י דכולן עוברין, היינו שעוברין על הלאו דלא תשחט, אלא מלקות ליכא למי שאינו עושה מעשה. ועי' בחינוך (מצוה פט) דמובן מלשונו שגם בעל החמץ חייב מלקות, והקשה עליו במנ"ח עי"ש.

לעולם אינו חייב עד שיהא החמץ לשוחט או לזורק או לאחד מבני חבורה. עי' ברש"י, דאם יש לאחד מהן כולן עוברין.

25. תוספות מסכת פסחים דף סג עמוד ב

או לאחד מבני חבורה - אומר ר"י דלא מיחייב בעל החמץ אלא השוחט והזורק דלא תשחט אמר רחמנא ועוד איך יתחייב לרבי יוחנן הא לאו שאין בו מעשה הוא.

26. ספר דבר שמואל

תוד"ה או וכו' דלא מחייב בעל החמץ. ושיטה רש"י לעיל ע"ה דכולם עוברין, ושיטה שלישיה מלאנו והוא בסכמי"ל נהרמב"ם מלאו קט"ו ו"ל שצעת שחיטה הפסח לא יכא חמץ בראשיתו לא אלל הזורק וכו' ולא אלל אחד מבני החבורה וכל מי שיכיה חמץ אללו צעת הדין לוקה עכ"ל מצואר דלוקה רק מי שיש אללו חמץ, ולפ"ז נמצא דהשוטט על חמץ שיש לאחד מבני החבורה לא ילקה השוחט אלל בעל החמץ דהאיסור הוא שלא יכיה לו חמץ צעת שחיטה, ומה שהקשה התור"י על רש"י דאשלי"ע לא יקשה על סכמי"ל כיון שהאיסור הוא רק על בעל החמץ אין לנו לריבוי שיתחייב מדין שליחות כי עובר באיסור מחמת עצמו, אך יקשה מלשון הפסוק דלא תשחט אמר רחמנא, אך קשה לדעת סכמי"ל הא הו"ל לאו שאין בו מעשה, ועי' זרע אברהם סי' ו' אות ה', וצחי' רעק"ה (החדשות).

27. ספר קהלות יעקב | סימן נ

בענין פסול יוצא

פסחים סי"ג ז' והא חיפלגו זה אי בעינן על צסמוך צשוחט את התודה ולחמה חוץ לחומת העזרה דרשב"ל דאמר לא קידש כלחם וחינו משום דבעינן על צסמוך, וקשה בגרעק"ה ז"ל צחידושיו דהא חזינן דגם לריו"ח דלא צעי על צסמוך מ"מ כשהוא חוץ לחומת ירושלים לא קידש כיון שהוא צמקום פסולו ואי יתקדש הוא נפסל ציולא כמצואר צסוגיין וא"כ לר"ל לשיטתו צצחיים דפ"ט ז' דצצר קדשים קלים

שי"א חוץ לחומת העזרה מפסלי ציולא אפי"פ שסופן ללאה מ"מ עדיין לא הביע זמנם ללאה ע"ש, ממילא אפי' חוץ לחומת העזרה לא קידש כיון שהוא מקום פסולו כמו לריו"ח צחוץ לחומת צית פאגו דחינו חוץ לחומת ירושלים דלא קדיש צלא עטמא דעל צסמוך ונצאר צלי"ע והוא צאמת קושיא עזומה.

28. תוספות מסכת פסחים דף סג עמוד ב

התראת ספק לא שמה התראה - מתוך פ"ה משמע דלא הוי התראה משום כיון דלא ידעינן לאו התראה היא ולא נהירא לר"י דמה לנו אם ספק למתרה אלא שיהא ודאי למותרה דלא ניתנה התראה אלא להבחין בין שוגג למזיד ולשון הקונטרס נמי יש ליישב דה"ק כיון דאנן לא הוו ידעינן לאו התראה היא שיכול המותר להכחישנו ולומר שוגג הייתי.

29. ספר אור חדש

י"ב חלוא נכחראח ספק קמפלגי כו' מכאן סקסס סגאון בעל
צ"ח פני יכוסע לר"ל דס"ל ס"ס ל"ס סהראס ח"כ חף אס
סתמך עמו בגזרס מס בכך אכחי ס"ס סוא דדלמא ציטל זס אס
חמלו וז"ל ספמרו סעדים לא זוס ידו כו' ז"א דסא סני ציטול
בלב וי"ל צביטלו בלב ורולס לסוכיס מזה כסיטת סגלכו דלחי"י לא
מכני ציטול . וגס סגאון בעל סאגס אריס סקסס קוסיא ז .
ולפמס"ל ממ"ג לק"מ דלר"י דאמר לפ"ז אסור מן ססורס מסכסס
לס דלקי כגון סקסס חמך אחר סס דלז לא מלי לבטל דקוב אחר
ז"א ולר"ס דאמר לפ"ז מותר וקאיס סחמך ברסוחו ממס כספס
זכיסת ספסס בזמנו ולריך ספקר גמור וי"ל סאלמרו סעדים לא זוס
כו' כמס"ל ואין לסאריך עוד צוס :

30. תוספות מסכת פסחים דף סג עמוד ב

מידי דהוי אכלי שרת - פי' בקונטרס דאין מקדשין אלא מה שבתוכן. וקשה מה שייך זה לשחיטת הזבח שלא יקדש אלא מה שבפנים לעזרה הילכך נראה לפרש מידי דהוה אכלי שרת שאין מקדשין מה שבתוכן אלא כשהן בעזרה וכן משמע בפרק המזבח מקדש (זבחים פח.). דקאמר כלי שרת אין מקדשין אלא מתוכן ואין מקדשין אלא בפנים ...

31. ספר ליקוטי הלכות

חמץ הנך דקיימי עליה משום לא ילין אמר רב
פפא הלכך בכהן המקטיר את החלב עובר בלא
תעשה הואיל וישנו בכלל הלנת אימורין אבל
המקבל והמוליך בודאי אינו עובר דליתא בכלל
לא ילין. איתא בתוספתא השוחט את הפסח על החמץ
כו"ד עובר בלא תעשה יוהפסח עצמו כשר ויוצא בו ידו
חובתו בפסח : יר' יהודה אומר וכו' ר"ש אומר וכו'.

32. ספר זבח תודה

הנך דקיימי עליה משום לא ילין . דע דבזיה יש פלונתא דרבוותא
דמריש"י מוכח דכל בני חבורה עוברין בלא תשחט כשיודעין
שיש חמץ לאחד מהן ואף השוחט והזורק דהלא איגהו בודאי
קעבדי מעשה : וכן משמע מספר יראים לר' אליעזר כמויך כפוי
רש"י ולדעת התוספות לא מתחייב בעל החמץ אלא השוחט
והזורק וה"ה המקטיר דאיגהו קעבדי מעשה ולדעת הרמב"ם
משמע דאינו עובר רק מי שיש לו החמץ ומה דמרבין כשהיה
לאחד מכני חבורה היינו לחייב אותו האיש ומה דמרבין זורק
ומקטיר היינו גם כן כשיש להם חמץ עיין בסה"מ שלו ובספר
החינוך :

כתב בליקוטי הלכות אצל המקבל והמוליק בודאי אינו עובר דליתא
ככלל לא ילין עכ"ל, ודבריו ל"ב שגם דם כיון שנפסל בשקיעת
החמה הוא באזהרת כל ילין והא דאליטריך במכילתא קרא לזורק
כבר תירץ ע"ז הל"ח דאליטריך קרא להכשיר הזבח עיי"ש, וא"כ
קבלה והולכה הוי ג"כ באזהרת כל ילין, אמנם בירושלמי איכא מיעוטא
מה זביחה מיוחדת שחייבין עליה בחוץ ולא המקבל והמולק שאין
חייבין עליהן בחוץ.

34. ערוך השולחן העתיד הלכות קרבן פסח סימן קפא סעיף יז

ודע דמזה שכתב אחד השוחט ואחד הזורק ואחד המקטיר וכו', וכן הוא לשון הברייתא שם בפסחים, משמע
דלכהן המקבל את הדם והמוליד את הדם לא חיישינן לתמיץ שלהם אם אין נמנין על הפסח הזה, ולא ידעתי
טעם לזה. ונראה משום דבאמת בקרא לא כתיב רק שחיטה, כדכתיב: לא תזבח על חמץ דם זבחי, ובכי
תשא כתיב להדיא: לא תשחט וגו', אמנם בירושלמי בפ"ה דפסחים (הל' ד) אומר: אין לי אלא השוחט הזורק
מניין, ת"ל: לא תשחט על חמץ דם ע"ש, ולא איתרבי אלא זורק שהיא עיקר הכפרה מהדם, וכן הוא במכילתא
סוף משפטים: ר"ע אומר אין לי אלא שחיטה זריקה מניין, ת"ל: דם זבחי ע"ש. והקטרה דרשינן מדסמכיה
ללא ילין לבקר זבח וגו' כל שישנו בהלנת אימורין ישנו בלא תזבח על חמץ דם זבחי (גמ' שם), אבל קבלה
והולכה לא איתרבו.

1. הערות הגרי"ש אלישיב מסכת פסחים דף סג עמוד ב

מגוי הוי בקנין ממון או לא

שם. והנה נחלקו "אחרונים" אם בני חבורה צריכין שיהיה להם כאו"א מהם קנין ממוני בק"פ או דסגי
במינוי דהא הוי כפרה גרידא והוי ככל הקרבנות ששייך בעל הקרבן ומתכפר אחר בו. והנה בגמ' נקיט דכל
בני החבורה עוברים, ולכאורה הרי לגבי לא ילין וגו' עובר רק מי שקנוי לו הק"פ, דהא המנוי אוכל רק
כזית, ולא שייך שיעבור באיסור נותר על מה שנשאר, דהא כל הא דהוא מגוי הוי רק לאכילת כזית, והא
מי שאינו בהלנה אינו עובר אשחיטה על החמץ. וצ"ל להני שיטות דאעפ"כ שהוא רק כמתכפר שאין לו
קנין דמ"מ יעבור על כל ילין, כיון דיוצא יד"ח בקרבן.

2. דף על הדף פסחים דף סג עמוד ב

בגמ': אמר רב פפא הילכך כהן המקטיר את החלב עובר בלא תעשה הואיל וישנו בהולכת אימורים.

פירש"י בכהן המקטיר ויש חמץ להכהן המקטיר בשעת הקטרה. כתב הגור אריה יהודה (קונטרס המועדים סי'
 ג') דלכא' נראה מלשון רש"י דרק בשחיטה זריקה אמרינן דהשוחט והזורק עוברים גם כשיש לאחד מבני
 החבורה, אבל בהקטרה אין המקטיר עובר כשיש לאחד מבני החבורה, אמנם ברמב"ם (קרבן פסח פ"א ה"ה)
 כתב דגם המקטיר עובר כשיש לאחד מבני החבורה.

וכתב הגור אריה יהודה דיש לבאר מחלוקת רש"י והרמב"ם עפ"י מה שחקר בזרע אברהם בענין הקטרת
אמורים אם הוא חובת הבעלים או חובת הקרבן, די"ל דאם הקטרה חובת הקרבן אין המקטיר עובר כשיש
להבעלים חמץ, דכבר נגמר חובת הבעלים, ושוב הרי זה כאימורים של אחרים, אבל אי נימא דלא נגמר
חובת הבעלים עד לאחר הקטרה, א"כ עדיין מתייחסים האימורים לבעליו, וכשיש לבעלים חמץ עובר
המקטיר כמו הזורק והשוחט שעוברים כשיש להבעלים חמץ.